

Zpravodaj

**Východočeské pobočky
České společnosti ornitologické
při Východočeském muzeu v Pardubicích**

- K pobočkovým čtyřicátinám
- Pozvánka na členskou schůzi 28. 11. 2015
- Zrod a vývoj pobočkového Zpravodaje
- Novinky z pobočkového webu

65
2015

ÚVODEM

K pobočkovým čtyřicátinám

K mým nejsilnějším vzpomínkám z prostředí amatérské ornitologie nezastupitelně patří zážitky spojené se členstvím v naší pobočce. V březnu roku 1975, kdy se v Závodním klubu ROH Tesla Pardubice v Hronovické ulici ustavující schůze pobočky konala, mně bylo 21 let a spolu s početnou skupinou vrstevníků jsem s nadšením a nadějemi vzhlížel k časům budoucím a s úctou a obdivem ke starším a zkušenějším zakladatelům pobočky, z nichž mnozí, a jistě nejen pro mě, byli vzory hodnými pozorného sledování, naslouchání a následování.

Po pravdě a rád musím konstatovat, že moje prvotní očekávání pobočka nakonec naplnila, i když jsem si obdobím mladické kritiky jejího programu a činnosti také prošel a korigoval ji až později při práci v jejich výborech. Je ovšem třeba říci, že v dobách dusivého bezčasí období tzv. „normalizace“ 70. a 80. let minulého století nabízelo prostředí pobočky únik do atmosféry tvořené lidmi podobného vyladění a shodného zájmu, kde se dalo úlevně zapomenout na svět všedních dnů a kde bylo také alespoň zčásti možné uplatnit svoje schopnosti, znalosti a tužby, někdy i mnohem snáze než v životě profesním.

Jen ve spolku jako je pobočka je možné pozorovat starší kolegy při přípravě a vedení schůzí, exkurzí, výstav a spolkového života vůbec a případně si později také vyzkoušet, zda to sami dovedeme stejně dobře nebo dokonce lépe než oni. Spolkový život umožňuje, nebo alespoň usnadňuje navazování kontaktů s lidmi, kteří nás svými znalostmi a praktickými zkušenostmi mohou obohatit a v našem odborném vývoji i posunout kupředu, nebo nás naopak upozorní na chyby, omyly a slepé cesty, kterých se tak už sami můžeme vyvarovat. A zdaleka ne v poslední řadě nám spolkový život přinese nové přátele s nimiž je radost pobýt nejen na pobočkových akcích.

Současnost je co do výzev a šancí zcela otevřená všem bez vnějších omezujících zásahů, a tak už role pobočky výrazně oslabila ve funkci úniku z reality bez perspektiv na jakýsi ostrov „pozitivní deviace“. Ale pro vývoj a růst ornitologa k úspěchům na poli amatérském nebo i na dráhu profesionální má pobočka stále svůj význam a bude jej snad mít i nadále.

Tomáš Diviš

POZVÁNKA NA ČLENSKOU SCHŮZI

*Srdečně zveme na podzimní členskou schůzi VČP ČSO, která se bude konat v sobotu **28. listopadu 2015** v přednáškovém sále Východočeského muzea na hlavním (velkém) zámeckém nádvoří v přízemí budovy čp. 2.*

Obzvlášť srdečně zveme Vás, zakládající členy pobočky a pamětníky z dob jejích začátků. Vaší účastí budeme potěšeni a poctěni.

PROGRAM SCHŮZE:

Zahájení - **9.00**

Informace výboru pobočky

Informace výboru a kanceláře ČSO

Zpráva o konferenci Metody a výsledky výzkumů ptačích populací VI.
(Lukáš Kadava)

Předání jmenovacích listin čestným členům pobočky

Osobní vzpomínky na začátky organizované ornitologie ve východních
Čechách (ing. J. Svoboda)

Přestávka

Za dravci Náchodska (Tomáš Diviš)

Vzácná a zajímavá pozorování 2015 (Jakub Vrána)

Předpokládané zakončení schůze do 13:00

Všechny přednášející prosíme, aby své počítačové prezentace ukládali v „bezproblémových“ starších formátech MS Office: **dokument word 97-2003 (koncovka .doc), prezentace powerpoint 97-2003 (koncovka .ppt), sešit aplikace excel 97-2003 (koncovka .xls)** a nebo ve formátu **pdf** (Acrobat). Vyvarujte se nových verzí MS Office (koncovky souborů .docx, .pptx, .xlsx) i souborů uložených ve formátu Open Office (koncovky .odt, .odf, .ods). Děkujeme za pochopení.

ZROD A VÝVOJ POBOČKOVÉHO ZPRAVODAJE

Až do roku 1990 komunikoval výbor naší pobočky s jejími členy pomocí jednoduchých pozvánek na členské schůze nebo na další akce pořádané nebo spolupořádané pobočkou, jako např. exkurze, výstavy nebo přednášky. V prvních letech života pobočky se konaly až 4 velmi početně navštěvované členské schůze ročně, a tak spolu s pozvánkou na nějakou z dalších pobočkových aktivit bylo rozesíláno každý rok klasickou poštou někdy snad až okolo tisíce zásilek. V pozdějších letech byl k pozvánce na členskou schůzi také přikládán zápis z té předešlé. Materiály byly množeny v zařízení našeho tehdejšího zřizovatele, Závodního klubu ROH Tesla Pardubice a do obálek je vkládala a známky nalepovala brigáda složená z královéhradeckých členů tehdejších výborů.

I když už na přelomu let 1976/77 dostali členové poštou pobočkový materiál s názvem Zprávy Pobočky ČOS při ZK Tesla Pardubice obsahující informaci o šíření labutě velké s výzvou k jejímu sledování z pera místopředsedy pobočky Zdeňka Klůze, datuje se pravidelné a číslované vydání Zpravodaje až od léta roku 1990, kdy se s nárůstem aktivit jednotlivých členů pobočky a s rozšiřováním programu připravovaného jejím výborem ukázala naléhavá potřeba vytvořit variabilní prostor pro vzájemnou komunikaci. Redakce Zpravodaje se ujal člen výboru pobočky Milan Černý a na úvod prvního čísla napsal: *„Vážení kolegové, dostáváte do rukou první číslo nového interního periodika Východočeské pobočky České společnosti ornitologické při ZK Tesla Pardubice, které bylo výborem pobočky nazváno ZPRAVODAJ. ZPRAVODAJ bude zaměřen na uveřejňování zápisů ze členských schůzí Východočeské pobočky ČSO, aktuálních informací o ornitologickém hnutí v pobočce, v rámci ČR a ČSFR. Pro členskou základnu, zejména pro nastupující generaci mladých ornitologů, budou určeny příspěvky ze vzdělávacího programu pobočky. Periodikum bude dále obsahovat informace o činnosti specializovaných skupin pro výzkum jednotlivých ptačích druhů, výsledky z vyhlášených sčítacích programů a akcí s působností na oblast východočeského regionu, resp. sousedních území. Dále budou zařazovány krátké souhrny zajímavých prací z významných zahraničních ornitologických sborníků a časopisů. Stránky bulletinu pobočky budou určeny také pro vyhledávání nových výzkumných akcí, pro zprávy osobní apod. Do úvodního čísla bulletinu přispěli autoři, kteří jsou blízkými spolupracovníky výkonného redaktora. Příští čísla by však měla být spoluvytvářena co nejširší účastí členů Východočeské pobočky České společnosti ornitologické. Očekáváme proto reakci na první číslo ZPRAVODAJE a mnoho příspěvků.“*

Základní zadání se Zpravodaji v dalších letech vcelku dařilo plnit, i když stále platilo, že nejpilnějšímí přispěvateli byli členové pobočkových výborů a blízcí spolupracovníci výkonného redaktora. Od ostatních členů pobočky jsme sice očekávali poněkud vyšší zapojení, ale přesto se jich před nástupem internetu ve Zpravodaji autorsky prezentovala dlouhá řada. Za zvláštní zmínku určitě stojí pravidelné kroužkovací zprávy z Východočeského kraje od pana Ladislava Štancla.

Vedle povinných rubrik (zápisy ze schůzí, pozvánky, programy, pokladní zprávy apod.) obsahoval Zpravodaj laudatia k životním jubileím, nekrology, adresáře členů uvnitř Zpravodaje nebo jako jeho příloha, pozvánky na konference, aktivity a podobné akce a zprávy z nich, výzvy ke spolupráci, metodické pokyny, anotace knižních titulů a odborných prací, recenze, nabídky literatury a pomůcek, výzvy do soutěže o interní granty, kalendáře akcí, ale i krátká pozorování a ornitologické

zajímavosti, meteorologické statistiky, osobní vzpomínky, ornitologická poezie a později také reklamy.

Pro první polovinu 90. let vyhlásila pobočka vlastní výzkumný program řady druhů ptáků. Výzvy členů k zapojení do tohoto programu, formuláře pro záznam výsledků a zprávy o výsledcích byly publikovány ve Zpravodaji. Už v jeho prvním čísle bylo vyhlášeno mapování motáka lužního, křepelky polní, chřástala polního, vodouše rudonohého, strakapouda malého, datla černého, chocholouše obecného, krkavce velkého, rákosníka velkého a kukačky obecné, ale už v něm byly také uveřejněny výsledky zimního sčítání motáka pilicha a ledňáčka říčního a zpráva skupiny pro výzkumu determinačních znaků šoupálek. Ne všechny z vyhlášených druhů si však získaly pozornost dostatečného počtu pozorovatelů, a tak byla cennější data získána jen u některých.

Zcela zvláštní kapitolou obsahu Zpravodaje se staly deníkové záznamy z Víkendových výzkumných táborů pobočky z pera Milana Černého, počínaje nultým táborem na Králickém Sněžníku v roce 1993 a konče 4. VVT v Dolním Pometují v roce 1997. Psány byly v uvolněném stylu s množstvím přímé řeči a dramatizujících slohových prvků. V tomto období také Zpravodaje dosahovaly rozsahu až 40 stran. Později však byly stále cennější výsledky z VVT zpracovávány, i když s několika výpadky, formou odborných zpráv a uveřejňovány ve sborníku Panurus.

Zakladatelem a výkonným redaktorem Zpravodaje byl až do č. 24 Milan Černý, v dalších letech jej následovali Vladimír Lemberk, Světlana Vránová a Libor Praus, který jej rediguje i v současnosti. Grafika Zpravodaje prošla několika změnami, které byly ovlivněny hlavně stále vyspělejšími možnostmi jeho přípravy a výroby.

Až do 6. čísla Zpravodaje z roku 1992 nám jeho výrobu zajišťoval náš první zřizovatel, ZK Tesla Pardubice. Po zrušení ZK Tesla se pobočka ocitla, až do jejího spojení s Východočeským muzeem v Pardubicích v roce 1996, „na ulici“ a výroba Zpravodaje je od té doby zajišťována komerčně. S nástupem internetu a postupným připojováním našich členů do elektronické komunikace se však stále snižuje potřeba tištěné verze Zpravodaje, a tak je jeho tisk ve stále menším nákladu zajišťován, počínaje č. 60 z roku 2014, členy naší pobočky sponzorsky.

Tomáš Diviš

NOVINKY Z POBOČKOVÉHO WEBU

Vážený přátelé, webové stránky pobočky fungují na nové platformě více než rok. To je již dostatečně dlouhá doba alespoň ke krátkému zamyšlení. V první řadě mi dovoluňte poděkovat všem přispěvatelům, kteří

se alespoň jednou za uplynulý rok podíleli na obsahové stránce našeho webu. Bohužel se však nepodařilo obnovit důvěru zdaleka všech přispěvatelů poté, co byl pobočkový web více než rok v dezolátním stavu. Ač to samozřejmě plně chápu, s ohledem na snahu současné redakce to poněkud zamrzí.

Tato slova ovšem neplatí pro Mirka Dusíka, jemuž patří zvláštní poděkování za sérii článků o jeho výsledcích ze sledování dutinových pěvců, dravců a sov v Javořích a Orlických horách.

Při pohledu na webové statistiky návštěvnosti je patrná celkem vyrovnaná křivka, z níž lze usuzovat, že se na naše stránky rádi vracíte. Průměrná denní návštěvnost za rok 2015 činí 70 návštěv (stav k 31. 10. 2015), což není malé číslo a pro redakci to je jasný signál, že naše práce má smysl a je pro koho ji dělat! Současně také pravidelně funguje pobočkový profil na Facebooku, který v tuto chvíli sleduje 257 uživatelů (31. 10. 2015), avšak reálný dosah některých příspěvků se pohybuje v řádu tisíců oslovených uživatelů. Pobočkový profil je také oproti webu více flexibilní ohledně možnosti rozsahu sdílených příspěvků a odkazů. V praxi to znamená, že máte lepší povědomí o tom, co se v konkrétním okamžiku děje na „ptačí scéně“. Aktuálnost a patrně i automatická možnost překladu příspěvků také láká i zahraniční návštěvníky a uživatele této sociální sítě.

Snažíme se o pravidelné webové aktualizace, jejichž četnost je přímo úměrná množství příspěvků zaslaných přispěvateli. Již jsem psal, že současná podoba webu je taková, jakou si ji sami uděláme. To znamená, že opět apeluji na vás, kdo máte jakoukoli zajímavost, článek, avizo na akci s ptačí tematikou, na pobočkových stránkách ji rádi zveřejníme!

Lukáš Kadava

ZPRÁVY OSOBNÍ

Opustili nás:

Ing. Jiří Houdek z Ústí nad Orlicí: narozen v roce 1934, zemřel 25. června 2015

Čest jeho památce.

ZPRAVODAJ – interní periodikum *Východočeské pobočky České společnosti ornitologické při Východočeském muzeu v Pardubicích* (kontakt: Zámek č. 2, 530 02 Pardubice, internet: www.vcpcso.cz, e-mail: vcpcso@centrum.cz, účet: KB a.s. Pardubice, 19-8214740297/0100). Redaktor: Libor Praus, ilustrace: sýkořice vousatá *Panurus biarmicus* © Jana Kuřová. Příspěvky zasílejte na adresu redaktora: Tř. E. Beneše 1534, 500 12 Hradec Králové, nebo na e-mail: libor.praus@gmail.com

